

Maciej Witek

Instytut Filozofii i Kognitywistyki, Uniwersytet Szczeciński

<https://kognitywistyka.usz.edu.pl/mwitek/>

maciej.witek@usz.edu.pl

Cognition & Communication Research Group (CCRG)

<http://ccrg.usz.edu.pl/>

Poza illokucją i perlokucją.

Odmiany i mechanizmy niejawnych aktów mowy

Spotkanie Komisji Teorii Języka i Komisji Metodologii Językoznawstwa
Komitetu Językoznawstwa PAN, 24 kwietnia 2023 r.

Niejawny akty mowy (*covert speech act*):

1. jest intencjonalnym działaniem językowym (\rightarrow *plan*);
2. koniecznym warunkiem jego (a) *skuteczności* lub (b) *niewadliwości* jest to, że intencja jego wykonania:
 - (c) jest *nirozpoznana* przez zamierzonych odbiorców;
 - (d) jest *niereprezentowana* w dyskursie (tj. nie staje się jego tematem);
 - (e) pozostaje *niewyrażona* i *niepotwierdzona* przez nadawcę.

Niejawny akty mowy (*covert speech act*):

1. jest intencjonalnym działaniem językowym (\rightarrow *plan*);
2. koniecznym warunkiem jego (a) *skuteczności* lub (b) *niewadliwości* jest to, że intencja jego wykonania:
 - (c) jest *nierozpoznana przez zamierzonych odbiorców*;
 - (d) jest *niereprezentowana* w dyskursie (tj. nie staje się jego tematem);
 - (e) pozostaje *niewyrażona i niepotwierdzona* przez nadawcę.

\rightarrow Bach i Harnish 1979: 97-103; Attardo 1999.

Niejawny akty mowy (*covert speech act*):

1. jest intencjonalnym działaniem językowym (\rightarrow *plan*);
2. koniecznym warunkiem jego (a) *skuteczności* lub (b) *niewadliwości* jest to, że intencja jego wykonania:
 - (c) jest *nierozpoznana przez zamierzonych odbiorców*;
 - (d) jest *niereprezentowana* w dyskursie (tj. nie staje się jego tematem);
 - (e) pozostaje *niewyrażona i niepotwierdzona* przez nadawcę.

(1) Wraz z kryzysem ekonomicznym rośnie wskaźnik przestępczości.

Czy powinniśmy przeznaczyć więcej środków na policję,
czy na programy walki z ubóstwem?

(2) Wraz z kryzysem ekonomicznym rośnie wskaźnik *śródmiejskiej* przestępczości.

Czy powinniśmy przeznaczyć więcej środków na policję,
czy na programy walki z ubóstwem?

\rightarrow manipulacja, „niejawne psie gwizdki” (*covert dogwhistles*), Saul 2018: 367

Niejawny akty mowy (*covert speech act*):

1. jest intencjonalnym działaniem językowym (\rightarrow *plan*);
2. koniecznym warunkiem jego (a) *skuteczności* lub (b) *niewadliwości* jest to, że intencja jego wykonania:
 - (c) jest *nierozpoznana przez zamierzonych odbiorców*;
 - (d) jest *niereprezentowana* w dyskursie (tj. nie staje się jego tematem);
 - (e) pozostaje *niewyrażona i niepotwierdzona* przez nadawcę.

(3) Święty Mikołaj przychodzi tylko wtedy, gdy dzieci śpią.

\rightarrow pośredniość skierowana na innego odbiorcę (*audience-indirection*), McGowan 2023

Niejawny akty mowy (*covert speech act*):

1. jest intencjonalnym działaniem językowym (\rightarrow *plan*);
2. koniecznym warunkiem jego (a) *skuteczności* lub (b) *niewadliwości* jest to, że intencja jego wykonania:
 - (c) jest *nierozpoznana przez zamierzonych odbiorców*;
 - (d) jest *niereprezentowana* w dyskursie (tj. nie staje się jego tematem);
 - (e) pozostaje *niewyrażona i niepotwierdzona* przez nadawcę.

(3) Święty Mikołaj przychodzi tylko wtedy, gdy dzieci śpią.

\rightarrow pośredniość skierowana na innego odbiorcę (*audience-indirection*), McGowan 2023

(4) Już nikt nigdy przez tego pana życia pozbawiony nie będzie.

\rightarrow podstępne presupozycje (*sneaky presupposition*), Bach i Harnish 1979: 101

\rightarrow akty mowy wprowadzane tylnymi drzwiami (*backdoor speech acts*), Langton 2018

Niejawny akty mowy (*covert speech act*):

1. jest intencjonalnym działaniem językowym (\rightarrow *plan*);
2. koniecznym warunkiem jego (a) *skuteczności* lub (b) *niewadliwości* jest to, że intencja jego wykonania:
 - (c) jest *nierozpoznana* przez zamierzonych odbiorców;
 - (d) jest *niereprezentowana w dyskursie* (tj. nie staje się jego tematem);
 - (e) pozostaje *niewyrażona i niepotwierdzona* przez nadawcę.

(3) Święty Mikołaj przychodzi tylko wtedy, gdy dzieci śpią.

\rightarrow pośredniość skierowana na innego odbiorcę (*audience-indirection*), McGowan 2023

(4) Już nikt nigdy przez tego pana życia pozbawiony nie będzie.

\rightarrow podstępne presupozycje (*sneaky presupposition*), Bach i Harnish 1979: 101

\rightarrow akty mowy wprowadzane tylnymi drzwiami (*backdoor speech acts*), Langton 2018

Niejawny akty mowy (*covert speech act*):

1. jest intencjonalnym działaniem językowym (\rightarrow *plan*);
2. koniecznym warunkiem jego (a) *skuteczności* lub (b) *niewadliwości* jest to, że intencja jego wykonania:
 - (c) jest *nierozpoznana* przez zamierzonych odbiorców;
 - (d) jest *niereprezentowana w dyskursie* (tj. nie staje się jego tematem);
 - (e) pozostaje *niewyrażona i niepotwierdzona* przez nadawcę.

- (5) R: Właśnie dzwonił Scott i powiedział, że przyjeżdża dziś z chłopakami z LA.
Plan jest taki, by pójść wieczorem na miasto. *Wybierzesz się z nami?*
C: Nie, dzięki. Zostanę w domu.

Isaacs i Clark 1990: 495

\rightarrow udawane zaproszenie (*ostensible invitation*), tj. wspólnie rozpoznane udawanie, cicha zmowa (*tacit collusion*), ambiwalencja, skutek *off-record*; Isaacs i Clark 1990
off-record \rightarrow możliwość wypacenie się (*deniability*)

Niejawny akty mowy (*covert speech act*):

1. jest intencjonalnym działaniem językowym (\rightarrow *plan*);
2. koniecznym warunkiem jego (a) *skuteczności* lub (b) *niewadliwości* jest to, że intencja jego wykonania:
 - (c) jest *nierozpoznana przez zamierzonych odbiorców*; ?
 - (d) jest *niereprezentowana* w dyskursie (tj. nie staje się jego tematem);
 - (e) pozostaje *niewyrażona i niepotwierdzona przez nadawcę*. ?

(6) Pan X posługuje się nienaganną polszczyzną i regularnie uczęszcza na moje seminarium.

Grice 1989: 33

\rightarrow insynuacja; Attardo 1999, Camp 2018

Attardo: (c)

Camp: (e)

Niejawny akty mowy (*covert speech act*):

1. jest intencjonalnym działaniem językowym (\rightarrow *plan*);
2. koniecznym warunkiem jego (a) *skuteczności* lub (b) *niewadliwości* jest to, że intencja jego wykonania:
 - (c) jest *nirozpoznana* przez zamierzonych odbiorców;
 - (d) jest *niereprezentowana* w dyskursie (tj. nie staje się jego tematem); ?
 - (e) pozostaje *niewyrażona i niepotwierdzona* przez nadawcę. ?

(7) Jan jest przyjacielem.

(8) Pełen profesjonalizm!

\rightarrow ironia

Witek 2022: [(b) & (d)] *lub* [(b) & (e)]

Pytania

(P_{1.1}) Na czym polega komunikacyjny charakter *NAM*?

(P_{1.2}) Co jest znaczeniem *NAM*?

(P_{2.1}) Jak *NAM* wpływa na stan konwersacji, czyli jaki jest jego skutek?

(P_{2.2}) Jak reprezentować aspekt stanu konwersacji modyfikowany przez *NAM*?

Pytania

(P_{1.1}) Na czym polega komunikacyjny charakter *NAM*?

(P_{1.2}) Co jest znaczeniem *NAM*?

(P_{2.1}) Jak *NAM* wpływa na stan konwersacji, czyli jaki jest jego skutek?

(P_{2.2}) Jak reprezentować aspekt stanu konwersacji modyfikowany przez *NAM*?

Propozycja

- Rozważenie ww. pytań wymaga pewnej rewizji zastanej aparatury pojęciowej; w grę wchodzi rewizja raczej austinowskiej, niż grice'owskiej aparatury (→ „poza illokucją i perlokucją”);
- rozważmy przykład insynuacji (→ Attardo 1999 *versus* Camp 2018).

Pytania

(P_{1.1}) Na czym polega komunikacyjny charakter *NAM*?

(P_{1.2}) Co jest znaczeniem *NAM*?

(P_{2.1}) Jak *NAM* wpływa na stan konwersacji, czyli jaki jest jego skutek?

(P_{2.2}) Jak reprezentować aspekt stanu konwersacji modyfikowany przez *NAM*?

Propozycja

- Komunikacyjny charakter aktów insynuacji [\rightarrow (P_{1.1}) & (P_{1.2})] można wyjaśnić za pomocą kategorii *komunikacji ekspresywnej* (Green 2007; por. Witek 2021).
- Konwersacyjną funkcję aktów insynuacji [\rightarrow (P_{2.1}) & (P_{2.2})] można wyjaśnić opisując ich warunki „fortunności” obowiązujące w *etiologicznym trybie komunikacji* (Austin 1975; por. Sbisà 2013, Friggieri 2014, Witek 2022).

Camp 2018

Insynuacja = komunikacja przekonań i innych postaw propozycyjalnych *off-record*;

insynuator *S* *oficjalnie* komunikuje $F(P)$; jednocześnie *nieoficjalnie* komunikuje $M(Q)$;

insynuator *S* nie ponosi odpowiedzialności za wprowadzenie $M(Q)$ do obiegu

(\rightarrow możliwość wyparcia się).

Camp 2018

Insynuacja = komunikacja przekonań i innych postaw propozycyjalnych *off-record*;
insynuator S *oficjalnie* komunikuje $F(P)$; jednocześnie *nieoficjalnie* komunikuje $M(Q)$;
insynuator S nie ponosi odpowiedzialności za wprowadzenie $M(Q)$ do obiegu
(\rightarrow możliwość wyparcia się).

(6) Pan X posługuje się nienaganną polszczyzną
i regularnie uczęszcza na moje seminarium.

Grice 1989: 33

$F(P)_6$ Opinia, że pan X...

$M(Q)_6$ Opinia, że pan X nie jest dobrym kandydatem na rozważane stanowisko.

Camp 2018

Insynuacja = komunikacja przekonań i innych postaw propozycyjalnych *off-record*;
insynuator *S* *oficjalnie* komunikuje $F(P)$; jednocześnie *nieoficjalnie* komunikuje $M(Q)$;
insynuator *S* nie ponosi odpowiedzialności za wprowadzenie $M(Q)$ do obiegu
(→ możliwość wyparcia się).

(6) Pan X posługuje się nienaganną polszczyzną
i regularnie uczęszcza na moje seminarium.

Grice 1989: 33

$F(P)_6$ Opinia, że pan X...

$M(Q)_6$ Opinia, że pan X nie jest dobrym kandydatem na rozważane stanowisko.

(7) Późno dość. Przyjęcie musiało być wyjątkowo udane, co?

Camp 2018: 43

$F(P)_7$ Przypuszczenie/wyjaśnienie, że przyjęcie było udane.

$M(Q)_7$ Podejrzenie, że odbiorca uczestniczył w hucznym post-party.

Camp 2018

Insynuacja = komunikacja przekonań i innych postaw propozycyjalnych *off-record*;
insynuator S *oficjalnie* komunikuje $F(P)$; jednocześnie *nieoficjalnie* komunikuje $M(Q)$;
insynuator S nie ponosi odpowiedzialności za wprowadzenie $M(Q)$ do obiegu
(\rightarrow możliwość wyparcia się).

(8) Trochę się spieszę. Czy jest jakiś sposób, by załatwić to jakoś od ręki?

Pinker et al. 2008; Terkourafi 2011; Camp 2018

$F(P)_8$ Pytanie, czy można...

$M(Q)_8$ Propozycja łapówki.

Camp 2018

Insynuacja = komunikacja przekonań i innych postaw propozycyjalnych *off-record*;
insynuator S *oficjalnie* komunikuje $F(P)$; jednocześnie *nieoficjalnie* komunikuje $M(Q)$;
insynuator S nie ponosi odpowiedzialności za wprowadzenie $M(Q)$ do obiegu
(\rightarrow możliwość wyparcia się).

(9) *Beth*: a. Gniew rozjaśnia mój umysł.

Harry: b. Gniew jest silną przyprawą: szczypta dodaje smaku,
garść wszystko psuje.

Beth: c. Skąd to wzięłeś? Z chińskiego ciasteczka?

Harry: d. Nie. Tak mówiła pani Grecco, moja nauczycielka.

$F(P)_{9c}$ Pytanie, skąd Harry wziął swoją opinię
i podejrzenie, że pochodzi ona z chińskiego ciasteczka.

$M(Q)_{9c}$ Ocena, że opinia Harry'ego jest naiwna i bezużyteczna.

The Queen's Gambit, Episode 4 "Fork"

Pytania

(P_{1.1}) Na czym polega komunikacyjny charakter *NAM*?

(P_{1.2}) Co jest znaczeniem *NAM*?

(P_{2.1}) Jak *NAM* wpływa na stan konwersacji, czyli jaki jest jego skutek?

(P_{2.2}) Jak reprezentować aspekt stanu konwersacji modyfikowany przez *NAM*?

Pytania

(P_{1.1}) Na czym polega komunikacyjny charakter *NAM*?

(P_{1.2}) Co jest znaczeniem *NAM*?

(P_{2.1}) Jak *NAM* wpływa na stan konwersacji, czyli jaki jest jego skutek?

(P_{2.2}) Jak reprezentować aspekt stanu konwersacji modyfikowany przez *NAM*?

Camp 2018:

- znaczenie mówiącego (*speaker-meaning*),
- implikatura konwersacyjna (*conversational implicature*),
- wzajemnie podzielane przekonania (*mutually shared beliefs*),
- i inne elementy grice'owskiej aparatury pojęciowej.

(P_{1.1}) Na czym polega komunikacyjny charakter *NAM*?

Camp:

- akt insynuacji jest (szczególnym) aktem znaczenia mówiącego (*pace* Attardo).

“(...) an insinuating speaker typically intends *H* to recognize their intention

[a] that *M(Q)* be off-record, and

[b] that they are prepared to deny having meant *M(Q)* if challenged.”

(Camp 2018: 55)

(P_{1.1}) Na czym polega komunikacyjny charakter *NAM*?

Camp:

- akt insynuacji jest (szczególnym) aktem znaczenia mówiącego (*pace* Attardo).

“(...) an insinuating speaker typically intends *H* to recognize their intention

[a] that *M(Q)* be off-record, and

[b] that they are prepared to deny having meant *M(Q)* if challenged.”

(Camp 2018: 55)

(P_{1.2}) Co jest znaczeniem *NAM*?

Camp:

- znaczenie insynuowane jest zaprzeczalną implikaturą konwersacyjną (*conversational implicature with deniability*);
- nie sprowadza się do *M(Q)*, ale ma aspekty [a] i [b].

(P1.1) Na czym polega komunikacyjny charakter *NAM*?

Camp:

- akt insynuacji jest (szczególnym) aktem znaczenia mówiącego (*pace* Attardo).

“(...) an insinuating speaker typically intends *H* to recognize their intention

[a] that *M(Q)* be off-record, and

[b] that they are prepared to deny having meant *M(Q)* if challenged.”

(Camp 2018: 55)

(P1.2) Co jest znaczeniem *NAM*?

Camp:

- znaczenie insynuowane jest zaprzeczalną implikaturą konwersacyjną (*conversational implicature with deniability*);
- nie sprowadza się do *M(Q)*, ale ma aspekty [a] i [b].

Zastrzeżenia:

- jawność intencji wydaje się pociągać ich eksplikowalność (Strawson 1964);
- implikatury są wzmacnialne.

(P_{2.1}) Jak *NAM* wpływa na stan konwersacji, czyli jaki jest jego skutek?

Camp:

- skutek insynuacji = insynuator S wprowadza $M(Q)$ do konwersacji, ale nie ponosi za to odpowiedzialności.

(P_{2.1}) Jak *NAM* wpływa na stan konwersacji, czyli jaki jest jego skutek?

Camp:

- skutek insynuacji = insynuator S wprowadza $M(Q)$ do konwersacji, ale nie ponosi za to odpowiedzialności.

(P_{2.2}) Jak reprezentować aspekt stanu konwersacji modyfikowany przez *NAM*?

Camp:

- zbiór przekonań, które insynuator i jego rozmówca wzajemnie dzielą (*mutually shared beliefs*), choć nie są gotowi tego przyznać (MW: coś w rodzaju *nieoficjalnego* lub *przemilczanego kontekstu*).

(P_{2.1}) Jak NAM wpływa na stan konwersacji, czyli jaki jest jego skutek?

Camp:

- skutek insynuacji = insynuator S wprowadza $M(Q)$ do konwersacji, ale nie ponosi za to odpowiedzialności.

(P_{2.2}) Jak reprezentować aspekt stanu konwersacji modyfikowany przez NAM?

Camp:

- zbiór przekonań, które insynuator i jego rozmówca wzajemnie dzielą (*mutually shared beliefs*), choć nie są gotowi tego przyznać (MW: coś w rodzaju *nieoficjalnego* lub *przemilczanego kontekstu*).

Pytania:

- Jak powstaje ww. skutek insynuacji, który jest *normatywny*?
→ dwa typy sytuacji, w których możemy mówić o braku odpowiedzialności

(P_{2.1}) Jak NAM wpływa na stan konwersacji, czyli jaki jest jego skutek?

Camp:

- skutek insynuacji = insynuator S wprowadza $M(Q)$ do konwersacji, ale nie ponosi za to odpowiedzialności.

(P_{2.2}) Jak reprezentować aspekt stanu konwersacji modyfikowany przez NAM?

Camp:

- zbiór przekonań, które insynuator i jego rozmówca wzajemnie podzielają (*mutually shared beliefs*), choć nie są gotowi tego przyznać (MW: coś w rodzaju *nieoficjalnego* lub *przemilczanego kontekstu*).

Pytania:

- Jak powstaje ww. skutek insynuacji, który jest *normatywny*?
→ dwa typy sytuacji, w których możemy mówić o braku odpowiedzialności
- W jakich warunkach powstaje *nieoficjalny kontekst*?
→ „Król jest nieuczesany.”

Podsumowując

- Wbrew Camp, insynuowanie nie jest szczególnym przypadkiem implikowania konwersacyjnego;
- co najwyżej wiąże się z *parazytycznym* wykorzystaniem jego mechanizmów (→ *etiologia językowa*; zob. Witek 2022).
- Warto doprecyzować kategorię *nieoficjalnego kontekstu*.

Porównajmy:

- *insynuowanie, udawane zapraszanie, dawanie do zrozumienia (hinting).*

Porównajmy:

- *insynuowanie, udawane zapraszanie, dawanie do zrozumienia (hinting).*

	<i>odpowiedzialność</i>	<i>ambiwalcja</i>	<i>współpraca</i>
<i>insynuowanie</i>	0	?	0
<i>udawane zapraszanie</i>	?	1	1
<i>dawanie do zrozumienia</i>	1	0	1

Porównajmy:

- *insynuowanie, udawane zapraszanie, dawanie do zrozumienia (hinting).*

	<i>odpowiedzialność</i>	<i>ambiwalcja</i>	<i>współpraca</i>
<i>insynuowanie</i>	0	?	0
<i>udawane zapraszanie</i>	?	1	1
<i>dawanie do zrozumienia</i>	1	0	1

Propozycja:

- *insynuowanie* jest czynnością mowy wykonywaną w trybie *etiologicznej* (Austin 1975);
- jej komunikacyjny charakter polega na *ekspresji* (Green 2007).

Wypowiadając U w kontekście C mówiący S insynuuje $M(Q)$ tylko wtedy, gdy:

(W₁) Wypowiadając U , S komunikuje oficjalnie $F(P)$.

Wypowiadając U w kontekście C mówiący S insynuuje $M(Q)$ tylko wtedy, gdy:

- (W₁) Wypowiadając U , S komunikuje oficjalnie $F(P)$.
- (W₂) Zakomunikowanie $F(P)$ nie jest wystarczającą podstawą, by wypowiedź U w kontekście C uznać za odpowiednią konwersacyjnie.
- (W₃) Komunikowanie $F(P)$ za pomocą U w C jest odpowiednie konwersacyjnie, jeśli S implikuje konwersacyjnie $M(Q)$.
- (W₄) Zakomunikowanie $M(Q)$ jest w C niestosowne lub ryzykowne.
- (W₅) Istnieje dostępny, nieznacznie odbiegający od C kontekst C' taki, że komunikowanie $F(P)$ za pomocą U w C' jest odpowiednie konwersacyjnie, jeśli S implikuje konwersacyjnie $M(Q)'$.
- (W₆) Zakomunikowanie $M(Q)'$ nie jest w C' niestosowne lub ryzykowne.

Wypowiadając U w kontekście C mówiący S insynuuje $M(Q)$ tylko wtedy, gdy:

- (W₁) Wypowiadając U , S komunikuje oficjalnie $F(P)$.
- (W₂) Zakomunikowanie $F(P)$ nie jest wystarczającą podstawą, by wypowiedź U w kontekście C uznać za odpowiednią konwersacyjnie.
- (W₃) Komunikowanie $F(P)$ za pomocą U w C jest odpowiednie konwersacyjnie, jeśli S implikuje konwersacyjnie $M(Q)$.
- (W₄) Zakomunikowanie $M(Q)$ jest w C niestosowne lub ryzykowne.
- (W₅) Istnieje dostępny, nieznacznie odbiegający od C kontekst C' taki, że komunikowanie $F(P)$ za pomocą U w C' jest odpowiednie konwersacyjnie, jeśli S implikuje konwersacyjnie $M(Q)'$.
- (W₆) Zakomunikowanie $M(Q)'$ nie jest w C' niestosowne lub ryzykowne.
- (W₇) S ma postawę propozycjonalną $M(Q)$.

Wypowiadając U w kontekście C mówiący S insynuuje $M(Q)$ tylko wtedy, gdy:

- (W₁) Wypowiadając U , S komunikuje oficjalnie $F(P)$.
- (W₂) Zakomunikowanie $F(P)$ nie jest wystarczającą podstawą, by wypowiedź U w kontekście C uznać za odpowiednią konwersacyjnie.
- (W₃) Komunikowanie $F(P)$ za pomocą U w C jest odpowiednie konwersacyjnie, jeśli S implikuje konwersacyjnie $M(Q)$.
- (W₄) Zakomunikowanie $M(Q)$ jest w C niestosowne lub ryzykowne.
- (W₅) Istnieje dostępny, nieznacznie odbiegający od C kontekst C' taki, że komunikowanie $F(P)$ za pomocą U w C' jest odpowiednie konwersacyjnie, jeśli S implikuje konwersacyjnie $M(Q)$ '.
- (W₆) Zakomunikowanie $M(Q)$ ' nie jest w C' niestosowne lub ryzykowne.
- (W₇) S ma postawę propozycjonalną $M(Q)$.
- (W₈) S wprowadza $M(Q)$ do nieoficjalnego kontekstu konwersacji.
- (W₉) Wypowiedzenie U i zakomunikowanie $F(P)$ w kontekście C uchodzi za próbę przeniesienia na H odpowiedzialności za wprowadzenie $M(Q)$ do konwersacji.

Wypowiadając U w kontekście C mówiący S insynuuje $M(Q)$ tylko wtedy, gdy:

- (W₁) Wypowiadając U , S komunikuje oficjalnie $F(P)$.
- (W₂) Zakomunikowanie $F(P)$ nie jest wystarczającą podstawą, by wypowiedź U w kontekście C uznać za odpowiednią konwersacyjnie.
- (W₃) Komunikowanie $F(P)$ za pomocą U w C jest odpowiednie konwersacyjnie, jeśli S implikuje konwersacyjnie $M(Q)$.
- (W₄) Zakomunikowanie $M(Q)$ jest w C niestosowne lub ryzykowne.
- (W₅) Istnieje dostępny, nieznacznie odbiegający od C kontekst C' taki, że komunikowanie $F(P)$ za pomocą U w C' jest odpowiednie konwersacyjnie, jeśli S implikuje konwersacyjnie $M(Q)$ '.
- (W₆) Zakomunikowanie $M(Q)$ ' nie jest w C' niestosowne lub ryzykowne.
- (W₇) S ma postawę propozycjonalną $M(Q)$.
- (W₈) S wprowadza $M(Q)$ do nieoficjalnego kontekstu konwersacji.
- (W₉) Wypowiedzenie U i zakomunikowanie $F(P)$ w kontekście C uchodzi za próbę przeniesienia na H odpowiedzialności za wprowadzenie $M(Q)$ do konwersacji.
- (W₁₀) Warunki (W₈) i (W₉) są spełnione m.in. dzięki temu, że S wyraża $M(Q)$.

Wyrażanie: sygnalizowanie & pokazywanie (Green 2007)

Wyrażanie: sygnalizowanie & pokazywanie (Green 2007)

(6) Pan X posługuje się nienaganną polszczyzną
i regularnie uczęszcza na moje seminarium.

Grice 1989: 33

$F(P)_6$ Opinia, że pan X...

$M(Q)_6$ Opinia, że pan X nie jest dobrym kandydatem na rozważane stanowisko.

SC.IM.₆ Nie można nic więcej dobrego powiedzieć o panu X niż to, że...

Profesor *wyraża* $M(Q)$, tj. sprawia, że to, iż ma $M(Q)$, jest poznawczo dostępne.

Wyrażanie: sygnalizowanie & pokazywanie (Green 2007)

(6) Pan X posługuje się nienaganną polszczyzną
i regularnie uczęszcza na moje seminarium.

Grice 1989: 33

(7) Późno dość. Przyjęcie musiało być wyjątkowo udane, co?

Camp 2018: 43

$F(P)_7$ Przypuszczenie/wyjaśnienie, że przyjęcie było udane.

$M(Q)_7$ Podejrzenie, że odbiorca uczestniczył w hucznym post-party.

Wyrażanie: sygnalizowanie & pokazywanie (Green 2007)

(6) Pan X posługuje się nienaganną polszczyzną
i regularnie uczęszcza na moje seminarium.

Grice 1989: 33

(7) Późno dość. Przyjęcie musiało być wyjątkowo udane, co?

Camp 2018: 43

*F(P)*₇ Przypuszczenie/wyjaśnienie, że przyjęcie było udane.

*M(Q)*₇ Podejrzenie, że odbiorca uczestniczył w hucznym post-party.

(8) Trochę się spieszę. Czy jest jakiś sposób, by załatwić to jakoś od ręki?

Pinker et al. 2008; Terkourafi 2011; Camp 2018

*F(P)*₈ Pytanie, czy można...

*M(Q)*₈ Propozycja łapówki.

Wyrażanie: sygnalizowanie & pokazywanie (Green 2007)

(9) *Beth*: a. Gniew rozjaśnia mój umysł.

Harry: b. Gniew jest silną przyprawą: szczypta dodaje smaku, garść wszystko psuje.

Beth: c. Skąd to wzięłeś? Z chińskiego ciasteczka?

Harry: d. Nie. Tak mówiła pani Grecco, moja nauczycielka.

$F(P)_{9c}$ Pytanie, skąd Harry wziął swoją opinię i podejrzenie, że pochodzi ona z chińskiego ciasteczka.

$M(Q)_{9c}$ Ocena, że opinia Harry'ego jest naiwna i bezużyteczna.

The Queen's Gambit, Episode 4 "Fork"

Czy można insynuować w sposób niezamierzony?

(10) *Tony*: a. Mr. Plocosta, right? How are you doing? You remember our boys?
Went to camp Aheka together.

Mr. P.: d. Of course, Tony, how are you?

Tony: e. Good, good... Your kid still got that killer crossover dribble?

Mr. P.: g. Yeah, I guess so.

Tony, raising his hand in which he holds an axe:

h. That's gonna get him a scholarship.

Mr. P.: i. So how's Anthony?

Tony: j. He's moody, you know, for a kid that age, you know.

Mr. P., looking anxiously at the axe:

k. Well, it was nice seeing you, Tony.

The Sopranos, Season 1, Episode 4 "Meadowlands"

Czy można insynuować w sposób niezamierzony?

(10) *Tony*: a. Mr. Plocosta, right? How are you doing? You remember our boys?

Went to camp Aheka together.

Mr. P.: d. Of course, Tony, how are you?

Tony: e. Good, good... Your kid still got that killer crossover dribble?

Mr. P.: g. Yeah, I guess so.

Tony, raising his hand in which he holds an axe:

h. That's gonna get him a scholarship.

Mr. P.: i. So how's Anthony?

Tony: j. He's moody, you know, for a kid that age, you know.

Mr. P., looking anxiously at the axe:

k. Well, it was nice seeing you, Tony.

The Sopranos, Season 1, Episode 4 "Meadowlands"

Dziękuję za uwagę

Literatura

- Attardo, Salvatore. 1999. Covert Speech Acts and their Meaning. *Deseret Language and Linguistic Society Symposium* 25(1), Article 19.
- Bach, Kent i Robert M. Harnish. 1979. *Linguistic Communication and Speech Acts*. Cambridge, Mass.: MIT Press.
- Camp, Elisabeth. 2018. Insinuation, Common Ground, and the Conversational Record. In *New work on speech acts*, ed. Daniel Fogal, Daniel W. Harris, Matt Moss, 40-66. Oxford: OUP.
- Green, Mitchell S. 2007. *Self-expression*. Oxford: OUP.
- Green, Mitchell S. 2009. Green, Mitchell S. 2009. "Speech Acts, the Handicap Principle and the expression of Psychological States." *Mind & Language* 24(2): 139-163.
- Isaacs, Ellen A., and Clark Herbert H. 1990. Ostensible invitations. *Language in Society* 19(4), 493-509.
- Langton, Rae. 2018. Blocking as Counter-Speech. In *New work on speech acts*, ed. Daniel Fogal, Daniel W. Harris, Matt Moss, 144-164. Oxford: OUP.
- McGowan, Mary K. 2019. *Just Words: On Speech and Hidden Harm*. Oxford: OUP.
- McGowan, Mary K. 2023. On Media Report, Politicians, Indirection, and Duplicity, *Topoi* <https://doi.org/10.1007/s11245-023-09897-3>
- Pinker, Steven, Nowak, Martin A., Lee, James J. 2008. The logic of indirect speech. *Proceedings of the National Academy of Science* 105(3), 833-838.
- Saul, Jennifer. 2018. Dogwhistles, Political Manipulation, and Philosophy of Language. In *New work on speech acts*, ed. Daniel Fogal, Daniel W. Harris, Matt Moss, 360-383. Oxford: OUP.
- Sbisà, Marina. 2007. How to read Austin. *Pragmatics* 17(3): 461-473.
- Stalnaker, Robert. 2002. Common Ground. *Linguistics and Philosophy* 25, 701-721.
- Terkourafi, Marina. 2011. The puzzle of indirect speech. *Journal of Pragmatics* 43, 2861-2865.
- Witek, Maciej, 2021. Self-Expression in Speech Acts, *Organon F* 28(2), 2021, 326–359.
- Witek, Maciej. 2022. Irony as a speech action. *Journal of Pragmatics* 190, 76-90.